VAN DE REDACTIE

Vertrouwen
Rond 21 december beleven we op het noordelijk halfrond het wintersolstitium. In Nederland genieten wij dan per etmaal nog maar kort (zeven uur en vijfenveertig minuten) van het licht van de zon. Het hoogtepunt van de zon bereikt dan bij ons zijn laagste stand van het jaar: slechts veertien graden boven de horizon. Het zijn korte en sombere dagen. De bewoners van Scandinavië, Noord-Rusland en Noord-Canada ervaren nog veel kortere dagen en langere nachten. Nu wij zowel in huis als daarbuiten worden verwend door een zee van kunstmatig licht, hebben veel mensen dit dieptepunt van duisternis nauwelijks in de gaten. Dat is jammer, want zo missen zij het vreugdevolle besef dat we vanaf 21 december weer op weg gaan naar meer licht. Het is natuurlijk niet voor niets dat de geboorte van Jezus Christus, voor velen de brenger van licht, rond deze tijd wordt gevierd.

Misschien realiseren we ons onvoldoende hoeveel vertrouwen we in deze jaarlijkse cyclus hebben. Of we nu geloven in één God, meerdere goden of in de natuur, we gaan er zonder aarzelen vanuit dat na de winter automatisch weer een voorjaar en zomer zullen komen. De meesten van ons verdiepen zich niet in de vraag waar die wisseling van de seizoenen vandaan komt en wat de achterliggende oorzaken zijn. We voelen ons gewoon geborgen in het ritme van ons zonnestelsel en onze aarde, zoals een kind vol vertrouwen aan de hand van zijn vader door het bos loopt.

Zo boven, zo beneden
In de esoterische filosofie gaan we ervan uit dat er geen verschil bestaat tussen het grote en het kleine. Toch kan de oplettende waarnemer constateren dat op het niveau van onze menselijke samenleving het vertrouwen lijkt af te brokkelen. Kijkend naar Nederland zien we veel landgenoten leven onder het juk van de angst. Angst voor ernstige vervuiling van onze aarde, voor een snel veranderend klimaat, voor een financiële crisis, voor voortwoekerende virussen, voor een vluchtelingencrisis, voor voedseltekorten, voor een stikstofcrisis, voor stijgende gasprijzen, voor de opmars van *artificial intelligence*, om maar enkele angsten te benoemen.

Het is een bekend feit dat angst tot agressie leidt. We weten dat een zenuwachtige angstige hond eerder zal bijten dan de zelfverzekerde lobbes die rustig zijn pad vervolgt. Mensen zijn geen honden, maar dit voorbeeld is veelzeggend. Zo begrijpen we dat de korte lontjes in onze maatschappij, de agressie en het schelden voornamelijk voortkomen uit angst. Het gaat hier dus om bange mensen. Blijkbaar is hun vertrouwen in de medemens, het ziekenhuis, de politieagent, de ambulancemedewerker en de overheid tanende en komt angst bovendrijven. Details uit het dagelijks leven worden uitvergroot en de blik op het grote geheel raakt buiten beeld. Hoe herwinnen we de rust om de toekomst met vertrouwen tegemoet te treden?

Terug naar vertrouwen
Theosofie kan ons helpen de zaken in perspectief te zien. Laten we een blik werpen op de leer van manvantara's (perioden van manifestatie) en pralaya's (perioden van rust of verduistering). Een manvantara zou 4,32 miljard zonnejaren bedragen en is verdeeld in yuga's (deeltijdperken). Volgens *De Geheime Leer* bevinden wij ons nu in het begin van de vierde zeer materiële yuga (de kali-yuga of het ijzeren tijdperk), die in zijn totaliteit vierhonderdduizend jaar bestrijkt. In dit licht bezien hebben we nog wel even de tijd om onze problemen op te lossen en wordt de urgentie van de huidige crises minder hevig. Bovendien bieden theosofische leringen een positief beeld van de toekomst: na beëindiging van dit kali-yuga zullen we een opstijgend pad van vergeestelijking inslaan. In *De Geheime Leer* (deel II, bladzij 61 en volgende van de Fricke uitgave) kunt u hierover meer lezen.

Theosofie leert ons ook dat het leven circulair is. We hebben niet slechts één leven waarin alles moet gebeuren, maar zullen steeds weer nieuwe kansen in toekomstige levens krijgen. Als dit besef is ingedaald zal de angst voor ziekte en dood minder worden en plaatsmaken voor een rustig accepteren van de werkelijkheid. Het is opmerkelijk dat we in Nederland twee tegengestelde bewegingen zien ontstaan: enerzijds het verlangen om het leven eindeloos te rekken (angst voor de dood) en anderzijds de euthanasiewens (angst voor het vervolg van het leven). In beide situaties is vertrouwen verdwenen en heeft angst de overhand gekregen.

Wie beseft dat het universum geen doelloos gebeuren maar een gigantisch hiërarchisch lichaam is, waarin alles en iedereen zijn juiste plek heeft, voelt automatisch een eigen verantwoordelijkheid voor dit immense geheel. Hoe vullen we die verantwoordelijkheid in?

In deze *Theosofia*
In dit nummer deelt Tim Boyd drie stimulerende gedachtestromen met ons, die naar zijn mening relevant zijn voor het leiden van een spiritueel leven.

Christian Vandekerkhove vraagt aandacht voor de werking van onze gedachtegolven en de beïnvloeding door onze gedachten van onze naaste omgeving. Hij stelt dat sommige gedachtevormen niet meer van één bepaalde persoon zijn, maar tot een groep kunnen gaan behoren. Als voorbeelden noemt hij de aanhang van een bepaalde religie, de verbondenheid met een politieke partij of de aanbidding van een muziekidool. Hij wijst daarbij op onze verantwoordelijkheid om onze gedachtegolven iedere dag opnieuw te verbeteren om zo aan een betere wereld te werken.

K.V.K. Nehru adviseert de lezer een evenwicht te zoeken tussen autonomie en de onderwerping aan de behoeften van een hoger geheel in de hiërarchie. Een dieper gevoel van verantwoordelijkheid en een eenvoudiger levensstijl ziet hij als stappen op weg naar een positieve toekomst.

Kortom, deze Theosofia staat weer vol boeiende artikelen die ons aansporen onze angsten en die van onze naasten om te buigen naar een positief vertrouwen. Een mooie opdracht voor ons allen om 2022 mee te beginnen.